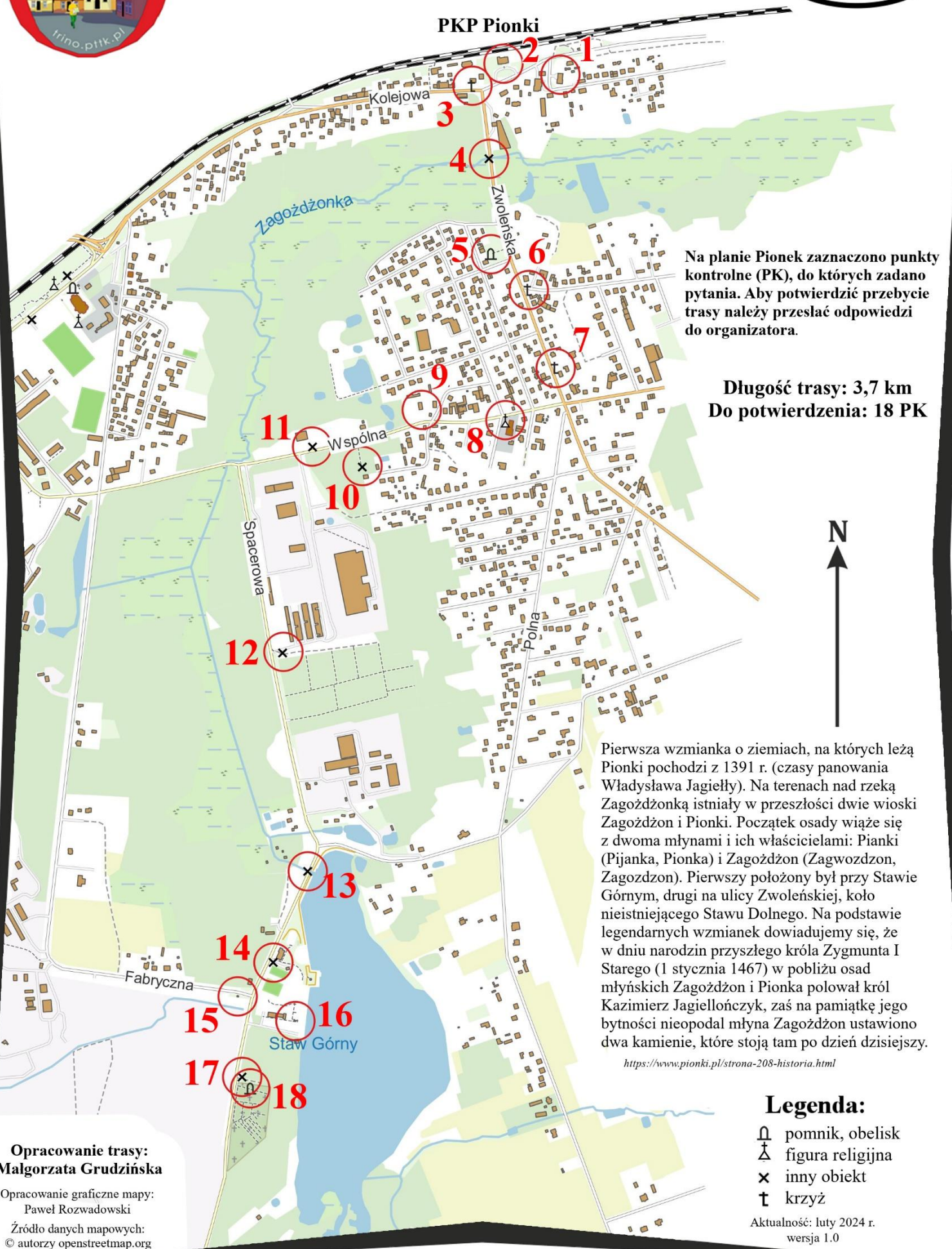

Pionki Nad Zagożdżonką

2/M/24

Na planie Pionek zaznaczono punkty kontrolne (PK), do których zadano pytania. Aby potwierdzić przebycie trasy należy przesłać odpowiedzi do organizatora.

Długość trasy: 3,7 km
Do potwierdzenia: 18 PK

Pierwsza wzmianka o ziemiach, na których leżą Pionki pochodzi z 1391 r. (czasy panowania Władysława Jagiełły). Na terenach nad rzeką Zagożdżonką istniały w przeszłości dwie wioski Zagożdżon i Pionki. Początek osady wiąże się z dwoma młynami i ich właścicielami: Pianki (Pijanka, Pionka) i Zagożdżon (Zagwozdzon, Zagozdzon). Pierwszy położony był przy Stawie Górnym, drugi na ulicy Zwolenińskiej, koło nieistniejącego Stawu Dolnego. Na podstawie legendarnych wzmianek dowiadujemy się, że w dniu narodzin przyszłego króla Zygmunta I Starego (1 stycznia 1467) w pobliżu osad młyńskich Zagożdżon i Pionka polował król Kazimierz Jagiellończyk, zaś na pamiątkę jego bytności nieopodal młyna Zagożdżon ustawiono dwa kamienie, które stoją tam po dzień dzisiejszy.

<https://www.pionki.pl/strona-208-historia.html>

Legenda:

- pomnik, obelisk
- figura religijna
- inny obiekt
- krzyż

Aktualność: luty 2024 r.
wersja 1.0

Opracowanie trasy:
Małgorzata Grudzińska

Opracowanie graficzne mapy:
Paweł Rozwadowski

Źródło danych mapowych:
© autorzy openstreetmap.org

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (2/M/24)

1.	<i>Budynek Ochotniczej Straż Pożarnej. (Przy wejściu tablica upamiętniająca wieloletniego Naczelnika OSP, odstonięta w 2023 r.)</i> W którym roku założono OSP?
2.	<i>Ul. Zwycięstwa 1 A – budynek dworca kolejowego Zagożdżon z 1925 r. (nazwa Pionki od 1932), wybudowany w stylu mającym podkreślić polskość kolei żelaznych. W 2023 r. poddany kompleksowej modernizacji, m.in. odtworzono historyczne okna, drzwi i attykę dachową.</i> Na ile części podzielone jest każde z dwóch owalnych okienek w szczycie na południowej ścianie budynku?
3.	<i>Krzyż na cokole. Kamienna kolumna według przekazów jest jedną z dwóch upamiętniających pobyt na łowach w Puszczy Kozienickiej króla Kazimierza IV Jagiellończyka w dniu narodzin jego syna, późniejszego króla Zygmunta I Starego.</i> Jaki jest adres drewnianego budynku znajdującego się za krzyżem?
4.	<i>Ul. Zwoleńska - podwójne ogrodzenie po stronie zachodniej mostu na Zagożdżonce. (Roztacza się stąd ładny widok na rozlewiska rzeki. Ze względu na zagrożenia powodowane okresowym podnoszeniem poziomu wody planuje się odbudowę istniejącego tu do wojny Stawu Dolnego. Po stronie wschodniej do 1939 r. działał młyn wodny, później elektryczny – spłonął w 2010.)</i> Na ilu pionowych wspornikach oparta jest ta część podwójnej barierki, która znajduje się bliżej jezdnii?
5.	<i>Pomnik Gloria Victis upamiętniający 10 partyzantów, rozstrzelanych przez Niemców 22 kwietnia 1944 r.</i> Czy cytat znajduje się na tylnej ścianie pomnika?
6.	<i>Słup kamienny „okrągły, którego wierzchołek spiczasty, odtrącony” (niewielki krzyż umieszczono w poł. lat 90. XX w.) oraz tablica z opisem obu pamiątek po pobycie króla Kazimierza Jagiellończyka w Zagożdżonie i Pionkach.</i> W jakiej miejscowości jest kościół, z którego dokumentów przytoczono cytat w opisie PK?
7.	<i>Kapliczka z krzyżem i figurką Matki Bożej. (Warto przyjrzeć się drewnianym budynkom w okolicy, to teren przedwojennego osiedla domów jednorodzinnych „Działki za Stawem”. Ziemię pod osiedle dla swoich pracowników wykupiła w 1935 r. Państwowa Wytwórnia Prochów, a na budowę udzielała pożyczek na dogodnych warunkach. Część domów ma werandy i różne zdobienia.)</i> Z którego roku pochodzi kapliczka?
8.	<i>Niewielka figura Matki Bożej na terenie kościoła pw. św. Maksymiliana Kolbego przy ul. Wspólnej 9. (Świątynię wraz z przylegającą do niej częścią mieszkalną wzniesiono w latach 1985-1988 według projektu Zygmunta Koczonka. Kamień węgielny pod jej budowę poświęcił Jan Paweł II, o czym informuje tablica wmurowana przy wejściu do kościoła.)</i> Który święty przedstawiony jest na płycie umieszczonej w cokole z cegły?
9.	<i>Drewniany budynek gospodarczy o rzadkiej w tym rejonie konstrukcji (warto się przyjrzeć sposobowi łączenia ścian).</i> Ile jest jaśniejszych, poziomych desek na południowej ścianie budynku?
10.	<i>Okresowo zalewany pomost dla pieszych prowadzący przez rozlewiska. (W okresie wiosennym okoliczne pola są zalane, woda często podchodzi do poziomu ulicy Wspólnej zagrażając jej zabudowie, planuje się uregulowanie rzeki w obszarze miasta.)</i> Jakiego koloru jest widoczny z daleka słupek, wbity w dno rozlewiska przy końcu pomostu?
11.	<i>Ul. Wspólna 20 i – Sala Królestwa Świadków Jehowy.</i> Ile razy w tygodniu odbywają się zebrania?
12.	<i>Brama na teren Rodzinnych Ogródków Działkowych.</i> Jaką mają nazwę?
13.	<i>Ul. Polna - jaz na Zagożdżonce, Wodę spiętrzone przed wojną, w okresie budowy Państwowej Wytwórni Prochów, do 1945 r. po stronie zachodniej funkcjonował młyn. Jaz zmodernizowano w latach 70. XX w. (Sztuczny zbiornik po stronie wschodniej, zwany Stawem Górnym ma powierzchnię 16,8 ha.)</i> Jakiego koloru są barierki osłaniające fragment brzegów rzeki po stronie zachodniej od jazu?
14.	<i>Ul. Polna 81 – tablica z regulaminem przy wejściu na teren Ośrodka „Staw Górny”. (W przeszłości teren ten należał do ZTS „Pronit”, powstałych po wojnie w miejscu PWP. Przeznaczono go na ośrodek przyzakładowy z domkami letniskowymi. Po 1989 r. ze względu na zły stan techniczny domki rozebrano, a infrastruktura została zdewastowana. Po upadku zakładów, miasto od syndyka nabyło w 2006 r. całość tego przedsiębiorstwa. Powstał nowy ośrodek, który ma m.in. strażonkę plaży, wypożyczalnię kajaków i łódek, boiska oraz tężnię solankową. Miejsce cieszy się popularnością wśród mieszkańców i turystów.)</i> Ile zakazów w postaci rysunków umieszczono na tablicy?
15.	<i>Ul. Fabryczna – zabytek kultury technicznej: studnia głębinowa wybudowana w okresie przedwojennym.</i> Jaką ma głębokość?
16.	<i>Tężnia solankowa – jedna z trzech na terenie miasta, jedyna dostępna o każdej porze.</i> Ile lamp jest zamontowanych pod dachem tężni?
17.	<i>Tablica „Drzewa naszych lasów”, jedna z wielu ustawionych w ramach realizacji projektu „Zielone Pionki”.</i> Ile % całości drzewostanu stanowią w Polsce drzewa liściaste?
18.	<i>Stary Cmentarz - mogiła z granitowym krzyżem w miejscu złożenia prochów żołnierzy armii rosyjskiej i austro-węgierskiej poległych w latach 1914-1915. (Koniecznie trzeba obejrzeć znajdujące się obok 4 kamienne krzyże na grobach Ukraińców, pełniących podczas II wojny św. służbę jako Werkschutz, czyli tzw. policja fabryczna w Pulverfabrik Pionki. Poza tym w środkowej części nekropolii jest kilkanaście mogił w większości bez nazwisk, a jedynie z metalowymi krzyżami, w których spoczywają młode kobiety, zmarłe w 1937 r. w wyniku poparzeń po wybuchu w Państwowej Wytwórni Prochu, na jednym z krzyży umieszczono stosowną inskrypcję, zawierająca jednak nieścisłość, czyli nazwę powojenną zakładów - ZTS „Pronit”.)</i> Między którymi miejscowościami znajdował się cmentarz, z którego w 1972 r. ekshumowano prochy żołnierzy?